
Utbildningsvetenskaplig kärna: Förskolans samhälleliga roll, allmändidaktik och det demokratiska uppdraget – samt VFU kurs ht 19

970G32 & 970G33

FÖRSKOLLÄRARPROGRAMMET VID LINKÖPINGS UNIVERSITET, CAMPUS
NORRKÖPING, CAMPUS I SMÅLAND: VÄSTERVIK, HULTSFRED OCH VIMMERBY
KURSANSVARIG & EXAMINATOR HELENE ELVSTRAND
BITRÄDANDE KURSANSVARIG SOFIA LITTMARCK

Innehåll

Om förskolläraryrket.....	3
Kursinnehåll.....	3
Mål för kursen.....	5
Provkoder på kursen.....	5
Arbetsformer på kursen.....	6
Referenshantering.....	6
Kursansvarig och examinator.....	7
Seminarielärare.....	7
Kursmentorer.....	7
Flödesschema över kursens veckor.....	8
Olika moment på kursen 970G32.....	11
Seminarium.....	11
Seminarium 1 - Att bli förskollärare.....	11
Seminarium 2 - Förskolans historiska framväxt (beskrivs under rubriken examinationer).....	11
Seminarium 3 - Förskolan och dess styrdokument.....	11
Seminarium 4 - Didaktik och kunskap i förskolan.....	12
Seminarium 5 - Klass, kön, ålder, etnicitet och funktionalitet.....	12
Seminarium 6 - Barns livsvärldar i bilderböcker.....	12
Seminarium 7 - Värdepedagogik och barns rättigheter.....	13
Seminarium 8 - Barns delaktighet och förskollärares yrkesetik.....	13
Workshops.....	14
Workshop 1 - referensteknik och plagiat.....	14
Workshop 2 - samarbete i grupp.....	14
Workshop 3 - återkoppling första inlämningsuppgiften.....	14
Workshop 4 - barns rättigheter genom bild.....	14
Kursmentorsträffar.....	14
Examinationer.....	15
Examination SME 1 individuell muntlig redovisning med skriftligt underlag - Seminarium 2.....	15
Examination- POR 1 - Individuell portfoliouppgift didaktik och kunskap.....	17
Examination - MRE 1 Muntlig gruppredovisning om kategoriseringar - 2 hp U/G.....	19
Examination SRE 1 - Individuell skriftlig text.....	21
Igentagningar- omexaminationstillfällen.....	22
Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 970G33.....	23
Utvecklingsguide.....	23
Mål som examineras under kursen.....	23
Provkoder.....	23
Moment på kursen.....	23
Policy rörande fusk och plagiat.....	25
Kursutvärdering.....	26
Litteraturlista, obligatorisk litteratur 970G32.....	27

Om förskolläraryrket

Förskolläraryrket vid Linköpings universitet ges fr.o.m. hösten 2019 vid 4 campus: Norrköping, Västervik, Vimmerby och Hultsfred. I Norrköping sker undervisningen på plats och sänds via länk till de andra studieorterna. En viktig utgångspunkt är att alla studenter på de olika orterna ska ha en likvärdig utbildning och att studierna sker via Campusförlagd utbildning. Det betyder att föreläsningar, seminarier och annan undervisning sker på plats på respektive Campus. Lärande tillsammans med andra är centralt och att vara aktivt deltagande på de olika seminarierna är nödvändigt för att klara de olika målen i utbildningens kurser. Under utbildningen kommer Norrköpingsförlagda dagar äga rum då studenter från alla Campus träffas.

Förskolläraryrket kräver heltidsstudier vilket innebär 40 h studier i veckan. Förutom schemalagd tid behöver ni planera in egen tid för inläsning av litteratur, grupparbete och examinationsskrivning. Dessa tider är inte schemalagda.

Under utbildningen kan ni alltid vända er till programansvarig Helene Elvstrand för övergripande programfrågor. När det gäller kursrelaterade frågor vänder ni er till kursansvarig för kursen. Information kring olika kurser söker ni via studieinfo: <https://liu.se/studieinfo/program/11for/4323>

Kursinnehåll

Välkommen till kurserna *Utbildningsvetenskaplig kärna: förskolans samhällsroll, allmän didaktik och det demokratiska uppdraget* samt *Verksamhetsförlagd kurs*. Kurserna löper under en tioveckors-period. Under kursperioden ligger även en kursvecka då ni har verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Den kursveckan har en egen kursplan men vi har valt att skriva en gemensam studiehandledning för båda kurserna. Helene Elvstrand och Sofia Littmarck är kursansvariga för kurserna. Helene Elvstrand är examinator både för den Campusförlagda kursen (970G32) och för VFU kursen (970G33). Som stöd i VFU specifika frågor kan ni även vända er till kursmentorerna (se information lärplattformen LISAM). I den fortsatta studiehandledningen presenteras den Campusförlagda kursen med särskilda sidor för VFU kursen.

Kursen (970G32) ger ett historiskt perspektiv på förskolans historiska framväxt samt lyfter fram begrepp som didaktik och kunskap. Vidare behandlas områden som värdepedagogik, demokrati, yrkesetik samt barns rättigheter. Slutligen berörs också hur sociala kategoriseringar (klass, kön, funktionalitet, ålder och etnicitet) bidrar till inkludering och exkludering i förhållande till förskolans praktik. Kursens mål har organiserats under fyra teman. Dessa är: (a) utbildningshistoria (b) didaktik och kunskap (c) förskollära profession och förskolans roll i samhället (d) förskolans värdepedagogik. Dessa ovan beskrivna kunskapsfält är centrala för hela den fortsatta utbildningen.

På denna första kurs på programmet sker dessutom vissa informationstillfällen som syftar till att ge stöd i att läsa på universitet. Informationen handlar bland annat om studieteknik, orientering kring bibliotekets tjänster samt VFU.

Syftet med studiehandledningen är att den ska underlätta studierna genom att

tydliggöra kursens mål och uppläggning. Den ger information om arbetsmoment samt beskriver examinationer och bedömningsgrunder för dessa. Förutom studiehandledningen är viktiga verktyg i studierna lärplattformen **LISAM** och det elektroniska schemat **Time Edit**. Det är viktigt att ni går in i LISAM och Time Edit regelbundet då löpande information kommuniceras där. Ni är också alltid välkomna att höra er till oss om ni har frågor. Om det är frågor av generell karaktär, exempelvis om en uppgift, vill vi att ni skriver till oss i LISAM:s diskussionstråd. På det sättet kan vi ge samma information till alla studenter på kursen. Om ni har frågor av mer privat karaktär får ni givetvis kontakta oss via mail, telefon eller besök.

Lycka till med studierna!

Helene Elvstrand & Sofia Littmarck kursansvariga

Mål för kursen

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- redogöra för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom
- diskutera med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryrket
- relatera förskollärares uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer
- diskutera förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik
- identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik
- diskutera kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan
- redogöra för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv
- visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande

Provkoder på kursen

- POR1 Individuell portfoliouppgift didaktik kunskap 4hp UG
- SME1 Individuell muntlig redovisning med skriftligt underlag 2hp UG
- MRE1 Muntlig grupprevisning om kategoriseringar 2hp UG
- SRE1 Individuell skriftlig text 5,5hp UV

Arbetsformer på kursen

På programmet kommer ni att möta olika typer av arbetsformer. Föreläsningar sker för det mesta i helklass medan ni vid andra moment kommer vara indelade i grupper. Under denna första kurs är grundstrukturen att ni delas in i 6 seminariegrupper (A-F). Dessa grupper delas sedan i tillfälliga uppgiftsorienterade arbetsgrupper. Under kursens gång har varje seminariegrupp en seminarielärare som följer dem under kursens seminarier. Det är också den läraren som bedömer de olika examinationsuppgifterna. Kursens olika undervisningsmoment är planerade utifrån att bidra till lärande på olika sätt. **Att som student vara aktiv och delta i de olika momenten är också en förutsättning för att klara kursens examinationer.**

Föreläsningar

På föreläsningarna presenteras väsentligt kursinnehåll. Föreläsningar är ett stöd till att skapa förståelse för kursinnehåll och kurslitteratur. På kursen får ni i föreläsningarna möta forskare som presenterar forskning kring området föreläsningen berör.

Seminarier

På kursen sker ett antal seminarier. På seminarierna som är beskrivna i studiehandledningen behandlas olika innehåll som utgår från kursens tematiker. För att seminarierna ska vara givande krävs att ett utbyte sker mellan deltagarna på seminariet, vilket innebär att det är viktigt att förbereda sig på det sätt som beskrivs i studiehandledningen.

Workshop

Under kursen sker 4 olika workshops. Dessa är till för att stödja kursens innehåll. Två av dem är också programövergripande då de behandlar områden som ni har nytta av under hela utbildningen. Under workshopen får ni möjlighet att arbeta praktisk genom att exempelvis arbeta med bild eller jobba med exempel utifrån referenshantering.

Kursmentorstillfälle

Under kursen finns 2 kursmentorstillfällen. Kursmentorer är verksamma förskollärare som arbetar både i förskolan och på universitetet. Vid kursmentorstillfällena ligger fokus på förskolans praktik.

Redovisning

Sker vid ett tillfälle på kursen då ni arbetsgruppsvis redovisar en gruppuppgift. Till en redovisning har man som student förberett och övat in det som man ska presentera.

Referenshantering

Karolinska institutet har tagit fram en webbaserad guide för referenssystemet APA. Denna ska ni utgå ifrån när ni refererar i era texter.

<https://tools.kib.ki.se/referensguide/apa/>

Kursansvarig och examinator

Helene Elvstrand helene.elvstrand@liu.se

011-363355

Täppan plan 5, KfU kansli

Sofia Littmarck sofia.littmarck@liu.se

011-363512

Täppan plan 6

Seminarielärare

Grupp A – Katarina Elfström Pettersson katarina.elfstrom.pettersson@liu.se

Grupp B – Mats Bevemyr/ Samuel Gyllenberg mats.bevemyr@liu.se,
samuel.gyllenberg@liu.se

Grupp C – Joel Löw, joel.low@liu.se

Grupp D – Sofia Ryberg/Sofia Littmarck sofia.ryberg@liu.se; sofia.littmarck@liu.se

Grupp Västervik- Helene Elvstrand, helene.elvstrand@liu.se

Grupp Hultsfred & Vimmerby – Sofia Littmarck sofia.littmarck@liu.se

Kursmentor

Kontaktperson: Britt Westanmo - britt.westanmo@liu.se

Flödesschema över kursens veckor

Observera att flödesschemat ger en övergripande bild av hur kursen förlöper vecka för vecka. Avvikelse förekommer.

Vecka 34

- Programinformation – programansvarig Helene Elvstrand - programansvarig utbildningsledare förskolläraryrket LiU
- Kursintroduktion: Helene Elvstrand & Sofia Littmarck - kursansvariga
- Föreläsning: *Förskolan en samhällsinstitution*, Helene Elvstrand, lektor, Sofia Littmarck – adjunkt, ISV/LiU
- Föreläsning: *Förskolans didaktik*, biträdande professor Maria Simonsson ISV/LiU
- Seminarium 1 – *Att bli förskollärare*

Vecka 35

- Föreläsning: *Barn, barndom och samhälle – i historien*, Johanna Sköld, professor TEMA/LiU
- Föreläsning: *Förskolans historiska utveckling*, Johanna Sköld, professor, TEMA/LiU
- Workshop 1 om referensteknik och plagiat. Alla grupper har den Workshopen med Lina Söderman Lago, lina.lago@liu.se eller Sofia Littmarck sofia.littmarck@liu.se
- Workshop 2, *Samarbete i grupp*, Alla grupper har den workshopen med Marie Karlsson, marie.a.karlsson@liu.se
- Seminarium 2 – *Förskolans historiska utveckling, muntlig examination*
- Föreläsning: *Att lyckas med att läsa på universitetet och på lärarutbildningen*, Suzanne Parmenius Swärd lektor LiU
- **Inlämning av SME1 Individuell muntlig redovisning med skriftligt underlag (förskolans historiska utveckling) i inlämningsmapp på LISAM fredag den 30/8 senast kl 17.00**

Vecka 36

- Föreläsning: *Undervisning i förskola/förskoleklass*- Lina Lago lektor, ISV/LiU
- Seminarium 3 – *Förskolan och dess styrdokument*
- Seminarium 4 – Caseseminarium
- Föreläsning: *Studieteknik*, Marie Hedberg studievägledare LiU
- Kursmentorsträff (workshop) – *Förskolläraryrket*
- *Igentagning SME1*

Vecka 37

- Föreläsning: *Introduktion till sociala kategoriseringar* – Helene Elvstrand lektor ISV LiU

- *Föreläsning: Globala frågor, globala skolan och mobilitet* Mathias Demetriades & Lena Örnestrand, internationell samordnare Kfu
- Handledning 1 – redovisningsuppgift i era arbetsgrupper, exakta tider kommuniceras i seminariegrupperna.
- Workshop 3 inlämningsuppgift – språk och innehåll
- Biblioteksinformation, Rebecka Öhrn, bibliotekarie, Universitetsbiblioteket LiU
- **Inlämning av SME 1 för examination senast fredag 13/9 kl 17.00 i inlämningsmapp på LISAM**

Vecka 38

- Föreläsning: *Normalitet och avvikelse*, Lotta Holme lektor IBL, LiU
- VFU information, kursspecifik, Helene Elvstrand
- Föreläsning om språk och akademiskt skrivande – Språkcentrum
- Föreläsning: *Sociala kategoriseringar i förskolan* - Tünde Puskas, lektor LiU
- Föreläsning: *Genus i relation till förskolans uppdrag* – Eva Bolander, lektor LiU
- **Inlämning examination POR 1 fredag den 20/9 kl 17. 00 i inlämningsmapp på Lisam.**

Vecka 39

- Seminarium 5 – *Klass, kön, ålder, etnicitet och funktionalitet*
- Handledning 2 (i anslutning till seminarium 5)
- Information VFU övergripande information, Catharina Jeppsson VFU ansvarig utbildningsledare och Helén Svensson VFU koordinator/LiU
- Seminarium 6 – *Barns livsvärldar i bilderböcker*

Vecka 40

- **Redovisning och examination av gruppuppgift om kategoriseringar (klass, kön, ålder och etnicitet) Provkod MRE 1**
- Föreläsning: *Det värdepedagogiska uppdraget*, Robert Thornberg professor LiU
- Föreläsning: *Förskolans demokratiska uppdrag och barns delaktighet*, Helene Elvstrand lektor ISV/LiU
- Föreläsning: *FN:s konvention om barnets rättigheter*, Helene Elvstrand lektor ISV/LiU

Vecka 41

- Läsvecka
- Seminarium 7 – *Värdepedagogik och barns rättigheter*
- Workshop, Barns rättigheter i bild, Birgitte Sturehed, adjunkt, ISV/LiU

Vecka 42

- **VFU VECKA**

Vecka 43

- VFU seminarium med kursmentorerna
- Seminarium 8 – *Barns delaktighet och förskollärares yrkesetik*. Seminariet utgör också resurs inför hemtentamen.

- Skrivvecka
- **Inlämning av SRE 1, individuell skriftlig uppgift 25 oktober kl 17.00 i inlämningsmapp på LISAM.**

Olika moment på kursen 970G32

Seminarium

Nedan beskrivs kursens olika seminarium. För att seminarier ska utgöra det viktiga lärtillfälle de tänkta att vara är det viktigt att ni förbereder er på det sätt som anges. Aktivt deltagande på seminarier är viktigt för att klara kursens examinationer.

Seminarium 1 - Att bli förskollärare

På seminarium 1 står den kommande professionen i fokus. Till seminariet förbereder sig var och en genom att reflektera över valet att börja läsa till förskollärare. Vi kommer även diskutera vilka bilder vi har med oss från förskolan som kan bygga på exempelvis yrkeserfarenhet och den egna barndomen. Att börja bli medveten om och synliggöra förståelse kring förskolan som institution är en viktig del i utvecklingen av sin kommande profession som förskollärare. Vid detta första tillfälle kommer vi också att arbeta med att seminariegruppen ska lära känna varandra. En gruppindelning kommer också ske som ligger till grund för gruppuppgiften om klass, kön, ålder, etnicitet och funktionalitet.

Seminarium 1 är förberedande till POR 1 examinationen.

Att läsa till seminarium 1

- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018) *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Stockholm. Liber (prioritera inledningen och kapitel 1-8)

Seminarium 2 - Förskolans historiska framväxt (beskrivs under rubriken examinationer)

Eftersom det är ett examinerande seminarium.

Seminarium 3 – Förskolan och dess styrdokument

På seminarium 3 fördjupar vi oss i förskolans styrdokument. Vi kommer att konkret arbeta med läroplanen och dess olika delar. Inför seminariet läser ni texterna nedan samt läser igenom läroplanerna (för förskola och förskoleklass) så att ni är bekanta med upplägg och innehåll. Utifrån texterna formulera någon fråga eller aspekt som ni vill diskutera på seminariet. Ta även med läroplanen för förskolan: Lpfö 18 samt läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet: Lgr 11 (reviderad 2019) (fokusera på förskoleklass i den senare) till seminariet så att ni har en egen text att bläddra i.

Seminarium 3 är förberedande för POR 1 examinationen.

Att läsa till seminarium 3

- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Stockholm. Liber (prioritera inledningen och kapitel 1-8)
- Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2017) *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur. Kap. 1 & 3

Seminarium 4 – Didaktik och kunskap i förskolan

På detta seminarium kommer vi att arbeta med ett Case dvs en fallbeskrivning som handlar om olika situationer i förskolan. Dessa situationer kommer vi att analysera i relation till begreppen didaktik och kunskap. Ni kommer att få Caset utdelat på seminariet.

Seminarium 4 är förberedande för POR 1 examinationen.

Att läsa till seminarium 4

- Lindström, Gunnar och Pennlert, Lars-Åke (2016). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo Förlag.
- Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Stockholm: Liber (Prioritera inledningen och kapitel 1–8)

Seminarium 5 – Klass, kön, ålder, etnicitet och funktionalitet

På seminariet står sociala kategoriseringar i fokus. Till seminariet läser ni texterna nedan. I er läsning reflektera både över sociala kategoriseringar som begrepp och specifik på hur sociala kategoriseringar kan ta sig uttryck i förskolan och vilken roll ni har i er blivande roll som förskollärare att möta dessa. Utifrån era reflektioner formulerar var och en en diskussionspunkt/dilemma som kan uppstå i förskolan utifrån sociala kategoriseringar. Dessa diskussionspunkter utgör utgångspunkt för seminariets diskussion.

Seminarium 5 är förberedande för MRE 1 examinationen. "

Inom tiden för seminariet ligger även **Handledning 1**.

Att läsa till seminarium 5

- Björk-Willén, Polly; Sabine Gruber & Tünde Puskás (red. 2013) *Nationell förskola med mångkulturellt uppdrag*. Stockholm: Liber. Kap. 1, 2.
- Taguchi, Hillevi Lenz; Linnéa Bodén & Kajsa Ohrlander (red. 2011) *En rosa pedagogik: jämställdhetspolitiska utmaningar*. Stockholm: Liber. Kap. 1, 2, 3, 4 och 6.

Seminarium 6 – Barns livsvärldar i bilderböcker

På seminariet kommer vi arbeta praktiskt med bilderboken som pedagogiskt verktyg och tillsammans diskutera bilder som utgångspunkt för sociala kategoriseringar. Till seminarium 6 är det samma litteratur som seminarium 5 då båda seminarierna rör samma övergripande område. Välj och ta med en egen barnbok (1-6 år) som utgör analys för seminariets diskussion.

Seminariet är förberedande för MRE 1 examinationen.

Att läsa till seminarium 6

- Björk-Willén, Polly; Sabine Gruber & Tünde Puskás (red. 2013) *Nationell förskola med mångkulturellt uppdrag*. Stockholm: Liber. Kap. 1, 2.

- Taguchi, Hillevi Lenz; Linnéa Bodén & Kajsa Ohrlander (red. 2011) *En rosa pedagogik: jämställdhetspolitiska utmaningar*. Stockholm: Liber. Kap. 1, 2, 3, 4 och 6.

Seminarium 7 – Värdepedagogik och barns rättigheter

På detta seminarium diskuteras begreppet värdepedagogik och frågor kring barns delaktighet. På seminariet kommer både teoretiska diskussioner ske och praktiska övningar där barns rättigheter är i fokus. Förbered er till seminariet genom att formulera två frågor i era arbetsgrupper som ni vill diskutera på seminariet. Seminarium 7 är förberedande för SRE 1 examinationen.

Att läsa till seminarium 7

- Johansson, Eva & Thornberg, Robert. (2014 red), *Värdepedagogik. Etik och demokrati i skola och förskola* kap 2, 3, 7, 8 11, 12 och 13
- Colnerud, Gunnel. (2017). *Läraryrkets etik och värdepedagogiska praktik*. Stockholm: Liber.

Seminarium 8 – Barns delaktighet och förskollärares yrkesetik

Till seminariet förbereder ni er med att läsa texten nedan och med fokus på frågor om barns delaktighet och förskollärares yrkesetik. Seminariet utgör också ett resurstillfälle för SRE 1 examinationen som lämnas in senare under veckan. Det innebär att ni kan ställa frågor och ta med påbörjade texter för diskussion och stöd av varandra.

Att läsa till seminarium 8

- Thornberg, Robert & Johansson, Eva. (2014). *Värdepedagogik. Etik och demokrati i skola och förskola* (2014 red), kap 2, 3, 7, 8 11, 12 och 13
- Elvstrand, Helene (2009), *Delaktighet i skolans vardagsarbete*. Kap. 3

Workshops

Workshop 1 - referensteknik och plagiat

På förskolläraryrket är ett grundläggande krav i alla uppgifter att du som student refererar på ett korrekt sätt. På Workshopen kommer grundläggande referensteknik att presenteras. Frågor om plagiat diskuteras även.

Workshop 2 - samarbete i grupp

På workshopen kommer ni att göra gruppövningar och diskutera roller och förväntningar kring grupparbete.

Workshop 3 - återkoppling första inlämningsuppgiften

På workshopen kommer vi att diskutera och ge feedback på den första inlämningstexten. Vi kommer att diskutera innehållsfrågor och akademiskt skrivande i relation till uppgiften.

Workshop 4 – barns rättigheter genom bild

Under kursen kommer bild som estetiskt lärande att användas i en workshop där barns rättigheter står i fokus. Detaljerade instruktioner kommer att läggas ut på LISAM innan workshopen.

Kursmentorsträffar

Under kursen sker 2 kursmentorstillfällen rum. Vid det första står förskolläraryrket i fokus och ni får inblick i vilket mångfacetterat uppdrag det är. Vid tillfälle 2 diskuteras era VFU erfarenheter.

Examinationer

Examination SME 1 individuell muntlig redovisning med skriftligt underlag - Seminarium 2

Mål som examineras:

Studenten ska kunna:

- redogöra för grunddragen i förskolans historiska framväxt och förändrade kunskapstraditioner i relation till profession, familj, barn och barndom

Beskrivning av uppgift

Litteraturseminariet består av 2 examinerande delar, en skriftlig och en muntlig. Inför litteraturseminariet ska varje enskild student, utifrån den lästa litteraturen, lista **två förändringar** i förskolans historiska framväxt eller i relationen mellan profession, familj, barn och barndom, som studenten tycker är intressanta att uppmärksamma. Dessa förändringar utgör en utgångspunkt för seminariets diskussion. Studenten ska vid seminariet introducera och motivera sina val av förändringar. Seminariet ska ses som ett lärtillfälle då seminariegruppen ger varandra hjälp att tolka och skapa förståelse för litteraturen. Inför seminariet ska varje arbetsgrupp träffas och diskutera Johanna Skölds föreläsningar och litteratur och tillsammans hjälpas hitta frågeställningar som är intressanta att diskutera på det lärarledda seminariet (Seminarium 2). Tid till träffen bestämmer ni själva i arbetsgruppen.

För att delta på seminariet måste varje enskild student lämna in formuläret med de förändringar man vill diskutera på seminariet. Formuläret får ni på seminarium 1.

Efter seminariet har varje enskild student till uppgift att formulera en skriftlig diskussion av litteraturen på max 2 A4-sidor kring

- a) förändringar i förskolans historiska framväxt och kunskapstraditioner
- b) förändringar i relationerna mellan profession, familj, barn och barndom

I texten måste **både** punkterna A och B belysas. I diskussionstexten ska studenten referera tydligt till både Lindgren och Söderlind samt till minst två kapitel i Riddersporre & Persson (red.). Tänk på att skriva texterna på ett sådant sätt att de kan förstås även om man inte har läst litteraturen. **Texten lämnas i inlämningsmapp på LISAM den 30/8 senast kl 17.00.**

Litteratur

Lindgren, Anne-Li & Söderlind, Ingrid. (2019). *Förskolans historia. Förskolepolitik, barn och barndom*. Gleerups. Malmö.

Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2017) Utbildningsvetenskap för förskolan. Stockholm: Natur & Kultur. Kap. 1, 2, 3

Kriterier för bedömning av uppgiften

Litteraturseminariet är en G uppgift, dvs. betyget G eller U ges. För godkänd examination krävs:

- konstruktivt deltagande i seminariets diskussioner
- att du inför seminariet har listat 2 förändringar att diskutera
- att du formulerat och lämnat in en text i enlighet med instruktionerna ovan

I SME 1 använder vi oss av formativ bedömning eftersom det är er första inlämningsuppgift. Det innebär att uppgiftens ska lämnas den 30/8 i inlämningsmapp på LISAM för feed-back från seminarielärare. Ni kommer att få tillbaka uppgiften på Workshop 2. Därefter ska ni arbeta vidare med de kommentarer som ni fått och lämna in den korrigerade uppgiften den 13/9 i inlämningsmapp på LISAM.

Examination- POR 1 - Individuell portfoliuppgift didaktik och kunskap

Mål som examineras:

- diskutera med stöd i litteratur och erfarenhet vad som kännetecknar förskolläraryrket
- identifiera centrala kunskapsområden inom didaktik
- diskutera kunskap och hur kunskap väljs ut och organiseras i förskolan

Beskrivning av uppgift

I portfolion ska studenten visa sin förståelse för ovan beskrivna kursmål. Portfolion består av 3 olika delar (loggar) som sammanlänkas till en hel portfolio.

Logg 1 – Förskolläraryrket

Som förskollärare är du med och skapar miljöer för lärande och utveckling för de allra yngsta i samhället. I loggen ska du reflektera över förskolläraryrket. Följande frågor kan utgöra en utgångspunkt för reflektionen. Vad är det för speciell typ av kunskap förskolläraryrket baseras på? Vad är förskollärarens uppdrag? Hur tänker du kring yrkesrollen? Vilka kompetenser är centrala för att arbeta med yngre barn?

Följande begrepp **ska** du redogöra för i loggen är

- barnsyn
- omsorg
- lärande
- pedagogisk verksamhet.

I loggen måste du använda följande texter och referera till dem på ett tydligt sätt.

Riddersporre; Christina & Persson, Sven (red. 2017) Använd minst 2 kapitel
Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018).

Loggen ska skrivas med 12 pt och 1,5 i radavstånd. Loggen måste vara minst 1 sida och högst 2 sidor.

Logg 2 – Didaktik och kunskap

Att arbeta som förskollärare kräver didaktiska kunskaper och kompetenser. Didaktik handlar om förmågan att förmedla budskap som hjälper människor att förstå situationer och upplevelser samt att tillägna sig viktiga kunskaper och färdigheter för att kunna handla övervägt och klokt. Didaktiken har hjälpt oss med bl. a verktyg som hjälper oss att förstå vår värld och att kunna handla i den. I denna logg ska du reflektera över centrala områden inom didaktiken. Följande begrepp ska redogöras för i loggen:

- didaktik
- undervisningens dimensioner
- olika kunskapsformer

Reflektera även över begreppen i relation till förskolans praktik.

I loggen måste du använda följande texter och referera till dem på ett tydligt sätt.

Lindström och Pennlert (2016) samt ytterligare minst 1 valfri referens. **EJ LÄROPLANEN**

Loggen ska skrivas med 12 pt och 1,5 i radavstånd. Loggen måste vara minst 1 sida och högst 2 sidor.

Logg 3 – En dag på förskolan

I logg 3 är det meningen att du ska få använda det du skrev om i de 2 tidigare loggarna och göra en fiktiv planering av "En dag på förskolan". I uppgiften ska du utgå från läroplanens skrivningar om förskolans uppdrag (se nedan).

Förskolans uppdrag

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. I samarbete med hemmen ska barnens utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar främjas.

Redogör för din fiktiva planering och ta stöd i läroplanens skrivningar samt i de didaktiska frågorna (vad, hur, varför och vilka) och förskollärares uppdrag. Du ska alltså inte rada upp olika aktiviteter utan föra en diskussion om hur olika aktiviteter/undervisning knyter an till styrdokument och litteratur samt tar utgångspunkt i didaktiska frågeställningar.

I loggen måste du använda följande texter och referera till dem på ett tydligt sätt.

Lindström, Gunnar & Pennlert, Sven-Åke (2009)

Förskolans läroplan (2018)

Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018).

Minst 2 valfria referenser från den **obligatoriska** litteraturlistan.

Loggen ska skrivas med 12 pt och 1,5 i radavstånd. Loggen måste vara minst 1 sida och högst 2 sidor.

Förutom de 3 loggarna ska en korrekt referenslista bifogas. Tänk på att skriva antologireferenser på ett korrekt sätt.

Kriterier för bedömning av uppgiften

Litteraturseminariet är en G uppgift, dvs. betyget G eller U ges. För godkänd examination krävs:

- Att du formulerat en portfolio i enlighet med instruktionerna ovan (se varje enskild logg)
- Att loggarnas innehåll tydligt bygger på litteratur och att korrekt referensteknik används

Examination – MRE 1 Muntlig gruppredovisning om kategoriseringar – 2 hp U/G

Mål som examineras

– redogöra för hur sociala kategorier bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering i ett historiskt och samtida perspektiv

Beskrivning av uppgift

Fokus för uppgiften är hur sociala kategoriseringar (klass, kön, ålder, etnicitet och funktionalitet) bidrar till inkludering, exkludering och kategorisering. I uppgiften ska ni i mindre projektgrupper fördjupa er inom ett av temana klass, kön, etnicitet, funktionalitet och ålder och redovisa ert arbete i form av en muntlig presentation. I presentationen ska gruppen använda sig av digitala verktyg i form av en Power Point presentation. Arbetet inom gruppen måste fördelas så att samtliga gruppmedlemmar deltar både i arbetet och i presentationen.

Vid det första seminarietillfället kommer en projektgruppsindelning göras. Varje grupp tilldelas sedan ett av temana för att alla ämnen säkert ska bli representerade på presentationen. Temat ska av gruppen sedan diskuteras i förhållande till barnkonventionen och förskolans styrdokument. Upplägget innebär att ni studenter genom era presentationer ska öka förståelsen för det tema som ni fördjupat er i hos era medstudenter som haft ett annat tema. Det är också viktigt att ni relaterar ert område (klass, kön, ålder, funktionalitet eller etnicitet) till normalitet och avvikelse i ett samtida och historiskt perspektiv.

Förutom den litteratur som föreslås i litteraturlistan ska varje grupp leta upp egen litteratur på det tilldelade ämnet att använda. Det är viktigt att ni så tidigt som möjligt träffas i projektgruppen för att planera och lägga upp ert arbete. Under arbetet med uppgiften kommer ni att ha stöd genom handledning med er seminarieledare.

Handledning

Varje grupp får handledning delat i två tillfällen 2 x 20 min. Vid det första tillfället kan studenterna ställa frågor kring innehåll; vid det andra tillfället ligger fokus på frågor om presentationen. Det är viktigt att ni till handledningstillfället är förberedda och har med er frågor.

Redovisningen

Varje grupp har 25 minuter till sitt förfogande totalt. Det innebär att av 15 minuter avsätts till presentation och de sista 10 minuterna till gemensam diskussion. För att "få igång" diskussionen behöver den presenterande gruppen formulera några diskussionsfrågor. Gruppen ska också i samband med sin presentation lämna en litteraturlista som innefattar den litteratur som gruppen använt i sin presentation. Litteraturlistan ska vara skriven på ett korrekt sätt (se APA manualen). Gruppen ska också lämna in en försäkran som är underskriven att gruppens medlemmar att de alla vara delaktiga i gruppens gemensamma arbete.

Litteratur till gruppredovisningen

Obligatorisk litteratur

- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Läroplanen för förskolan (2018)
- Valfri litteratur som ni själv söker via biblioteket och som är relevant för ert område.

Varje grupp ska använda på ett tydligt sätt FN:s barnkonvention och förskolans läroplan. Förutom det ska ni använda minst **5 andra referenser**. Referenserna kan ni hämta både från litteraturlistan samt litteratur ni själva söker.

Kriterier för bedömning av gruppredovisningen.

Gruppredovisningen är en G uppgift, dvs. betyget G eller U ges. För godkänd examination krävs:

- Att enskild student tagit en aktiv del i gruppens gemensamma arbete
- Att enskild student är aktiv i presentationen av gruppens redovisning
- Att gruppens gemensamma presentation följer de uppställda instruktionerna och använder litteratur på ett tydligt sätt
- Att gruppen använder sig av digitala verktyg i sin presentation
- Att inlämnad litteraturlista är korrekt skriven

Grupperna får skriftlig återkoppling på LISAM av bedömande lärare.

För muntlig **omexamination** (dvs om man blir underkänd på seminariet) se Time Edit för tillfälle.

Examination SRE 1 - Individuell skriftlig text

Mål som examineras

Den studerande ska kunna:

- relatera förskollärarens uppdrag till samhällets styrdokument, FN:s konvention om barnets rättigheter, politiska mål samt barn som demokratiska aktörer
- diskutera förskolans värdepedagogiska och demokratiska fostransuppdrag samt förskollärares yrkesetik
- visa grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande

Beskrivning av uppgift

Den individuella skriftliga texten består av ett enskilt paper där ni ska reflektera över demokratiska och värdepedagogiska frågor i relation till förskolans praktik. I uppgiften ska ni även visa att ni har grundläggande färdigheter i vetenskapligt skrivande.

Papret ska skrivas som en sammanhållen text och ni kan välja att fokusera på ett område som exempelvis barns delaktighet, förskollärares yrkesetik eller värdepedagogik i förskolan. Temat ni väljer måste relateras till kursens mål (i punkterna ovan). Så även om ni exempelvis skriver om "Barns delaktighet" måste det relateras till fostransuppdraget och yrkesetik.

I papret ska ni även belysa någon situation/ dilemma från er VFU där barns delaktighet eller förskollärares yrkesetik varit i fokus. När du hämtar exempel från VFU är det viktigt att du skriver om detta på ett sätt där du inte nämner förskolans namn eller namn på barn eller pedagoger.

Texter ni ska använda er av:

- Colnerud, Gunnel (2017)
- FN:s konvention om barnets rättigheter (hämtas från valfritt ställe)
- Läroplanen för förskolan (2018)
- Thornberg, Robert & Johansson, Eva, kap 2 och 3 samt ytterligare ett valfritt kapitel från den boken.

Förutom dessa obligatoriska referenser ska du använda dig av minst **5 andra valfria referenser**. De valfria referenserna kan hämtas från både den obligatoriska litteraturen eller valfri litteratur. Den valfria litteraturen **måste** bestå av vetenskapliga texter eller policydokument och kan inte vara hemsidor.

Uppgiften ska vara på mellan **2000- 2500 ord** och skrivet i Times New Roman 12 pt, 1,5 radavstånd. Texten ska förutom detta **innehålla en korrekt skriven referenslista**. Då uppgiften granskas anonymt är det viktigt att ni inte skriver namn på uppgiften. Ni ska dock i sidhuvudet ange ert anonyma inlämnings-id (tex A-2437), kursnamn samt skriva ut hur många ord er text innehåller. Uppgiften läggs **senast den 25 oktober** i inlämningsmappen på LISAM. Ni får återkoppling via LISAM inom 15 arbetsdagar av bedömande lärare.

OBS! Som stöd till denna uppgift har ni seminarium 8 då kursuppgiftens mål är uppe för diskussion. Vid seminariet har ni också möjlighet att ställa frågor om

uppgiften till er seminarielärare.

Kriterier för bedömning

Individuell skrivuppgift är en VG uppgift, vilket innebär att betyg på uppgiften kan vara V-U.

För betyget G krävs att studenten

- med stöd av litteratur diskuterar ovan beskrivna frågeområden
- använder sig av den litteratur och de styrdokument som efterfrågas på ett tydligt sätt.
- skriver en text som har god språklig standard och korrekt referensteknik

För betyget VG krävs att studenten

För att studenten ska erhålla betyget Väl godkänd på uppgiften måste samma krav som under Godkänd uppfyllas. Dessutom krävs att ni visar ett kritiskt förhållningssätt i relation till det ämnesområde och refererad litteratur studenten valt att skriva om

Igentagningar- omexaminationstillfällen

För samtliga uppgifter gäller följande datum för omexamination.

1:a tillfället: vecka 47: **22/11**, 2:a tillfället: vecka 3: **17/1**. Därefter sker examination nästa gång kursen går, dvs ht 2020.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 970G33

Kursen *Verksamhetsförlagd utbildning 970G33* är en egen kurs, vilket innebär att den har en egen kursplan och kursmål som examineras. Kursen är dock integrerad med kursen 970G32, vilka tillsammans således utgör en helhet.

Under vecka 42 kommer studierna vara verksamhetsförlagda. Verksamhetsförlagd utbildning innebär att ni genom att följa en förskolas verksamhet och deltar och prövar olika uppgifter skall få en inblick i den kommande professionen. Kursen erbjuder möjlighet att öva dina sociala och didaktiska förmågor. Det ger också tillfälle att omsätta teoretisk kunskap till praktisk. Som stöd har studenten en handledare till förfogande.

Utvecklingsguide

Under hela utbildningen kommer studenten att arbeta med en utvecklingsguide. Syftet är att tydliggöra utvecklandet av förskollärostudentens yrkesprofessionella förmågor samt främja och underlätta kommunikationen mellan student och handledare under VFU. Under varje VFU-period examineras kriterier ur utvecklingsguiden. Utvecklingsguiden finns att hämta på VFU-portalens <https://old.liu.se/utbildning/program/lorare/student/vfu/dokument-for-studenter/1.726627/VFU-guidefrstudenterpdf.pdf>

Då denna första VFU kurs handlar mkt om att orientera sig om förskolans praktik kommer en genomgång av utvecklingsguiden ske först under termin 2:s VFU period.

Mål som examineras under kursen

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

- orientera sig om den pedagogiska verksamheten
- med handledarens stöd kunna planera, genomföra och diskutera ett pedagogiskt moment och därigenom uppvisa grundläggande didaktiska förmågor

Provkoder

GSLF - Grundläggande sociala lärarförmågor 0,5hp UG

GDLF - Grundläggande didaktiska lärarförmågor 1hp UG

På kursen ges betyget Godkänd eller Underkänd.

Moment på kursen

Under denna första VFU-kurs examineras 2 kursmål, vilka handlar om att studenten ska orientera sig om den pedagogiska verksamheten samt att med stöd av handledaren kunna planera (tag hjälp av de didaktiska frågorna), genomföra och diskutera ett pedagogiskt moment. Som stöd till VFU-uppgifterna kommer en VFU- introduktion ske på Campus (se schemat). Vid det tillfället kommer kursmentorerna samt kursansvarig Helene Elvstrand beskriva och exemplifiera vad ett pedagogiskt moment kan vara samt diskutera VFU som lärandeform. Erfarenheterna av VFU kommer även att följas upp på ett VFU-seminarium där studenterna ges möjlighet att diskutera erfarenheter av det genomförda pedagogiska momenten samt diskutera yrkesetik.

Under VFU-veckan ska studenten orientera sig i den pedagogiska verksamheten, vilket innebär att du tar del i de aktiviteter som sker i förskolan. Som student är det viktigt att vara aktiv och försöka skapa relationer både med barn, personal och vårdnadshavare.

Det kan vara svårt att komma ihåg och att sortera alla intryck som du kan få i mötet med en förskola och alla dess aktörer. Ett sätt att få grepp om det du är med om, är att föra en enkel dag- eller loggbok. Där kan du beskriva situationer och händelser du är med om eller bevittnar, tolka det som hänt och skriva ner dina tankar och eventuella frågor. En dag- eller loggbok kan också hjälpa dig att se din egen läroprocess och kunskapsutveckling. Det du skriver i dag- eller loggboken är enbart för dig. Det är ingenting som examineras eller som samlas in för att läsas av någon lärare.

Förutom att orientera sig i verksamheten ska ni under veckan genomföra ett pedagogiskt moment i verksamheten. Då detta är er första VFU:s ska stöd till uppgiften ges av handledare i verksamheten. Ett pedagogiskt moment kan vara exempelvis att leda en del av en samling, leda en lek eller en lässamling. Det är viktigt att det pedagogiska momentet bygger på en planering och du som student har ett genomtänkt förhållningssätt. Det är även av vikt att du efteråt reflekterar över det genomförda momentet tillsammans med din handledare. Detta utgör även en viktig grund för kursen examinerande mål ska uppfyllas.

Veckan efter VFU sker på Campus ett VFU-seminarium där ni tillsammans med kursmentor och lärare har möjlighet att diskutera erfarenheter från VFU. Förutom att diskutera det pedagogiska moment som genomförts kommer även yrkesetik att behandlas.

Policy rörande fusk och plagiat

Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som
1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas ...¹

Om en examinerator misstänker att en student fuskat ska hon/han anmäla det till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om eventuella disciplinära åtgärder.

För att kunna upptäcka plagiat skickas alla examinationsuppgifter till Urkund som är en nätbaserad tjänst för att jämföra en students text med andra texter som ligger lagrade i Urkunds databas.

På bibliotekets hemsida finns mer information om plagiat.
<https://www.bibl.liu.se/plagiering-och-upphovsratt?l=sv>

När vi på förskolläraryrket ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.² Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många "snedsteg" vara grännsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1) *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida – och som 2) *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en uppsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fälda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor.

¹ Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

² Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.³ För alla studenter – och kanske speciellt blivande lärare – bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Kursutvärdering

Utvärdering av kursen sker efter det att kursen har avslutats. Studerande får vid detta tillfälle möjlighet att ge synpunkter på kursens olika delar och hur dessa kan förbättras. Utvärderingen rör kursens organisering, studiehandledning, arbetsformer, föreläsningar, litteratur samt kursuppgifter. Synpunkterna kan röra vad som inte fungerat, men också konstruktiva idéer kring vad som kan förbättras. Utvärderingen genomförs i form av en elektronisk utvärdering, s.k. KURT som annonseras via mejl.

³ Hult och Hult 2003 s. 17.

Litteraturlista, obligatorisk litteratur 970G32

Björk-Willén, Polly, Gruber, Sabine & Puskás Tünde (red.) (2013). *Nationell förskola med mångkulturellt uppdrag*. Stockholm: Liber.

Colnerud, Gunnel (2017). *Läraryrkets etik och värdepedagogiska praktik*. Stockholm: Liber

Eidevald, Christian & Engdahl, Ingrid. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Stockholm: Liber.

Elvstrand, Helene (2009). *Delaktighet i skolans vardagsarbete*. (Diss). Linköping: Linköpings universitet. Hämtas på nätet

Lenz Taguchi, Hillevi, Bodén, Linnéa & Ohrlander, Kajsa (red.) (2011). *En rosa pedagogik: jämställdhetspolitiska utmaningar*. Stockholm: Liber.

Lindgren, Anne-Li. & Söderlind, Ingrid (2019) *Förskolans historia: Förskolepolitik, barn och barndom*. Malmö: Gleerups.

Lindström, Gunnar & Pennlert, Lars-Åke (2016). *Undervisning i teori och praktik: En introduktion i didaktik*. Umeå: Fundo Förlag.

Riddersporre, Bim & Persson, Sven (red.) (2017) *Utbildningsvetenskap för förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur.

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket.

Thornberg, Robert & Johansson, Eva (red.) (2014) *Värdepedagogik. Etik och demokrati i skola och förskola*. Stockholm: Liber.

Förutom den obligatoriska litteraturen tillkommer valfri litteratur som studenten väljer utifrån ämne för fördjupningsuppgift (hemtentamen och redovisningsuppgift).